

Kuntouttavan työtoiminnan työpajan 28.5.2019 anti

- **Arja Heikkinen,**
Hyvinvointipalvelu
t, Sari Kenttä, Kela,
Noora Jansson,
työllisyyspalvelut

Kuntouttava työtoiminta käytännössä

1. KARTOITUS JA HAASTATTELU
2. ASIAKKAAN SUUNNITELMA
3. OHJAUS JA TOTEUTUMINEN
4. ARVIOINTI JA JATKOSUUNNITELMA

- **Kuntouttavan työtoiminnan prosessi**

Kuntouttavan työtoiminnan kartoitus ja haastattelu

- TYP-palvelussa alkuhaastattelu ja aktivointisuunnitelman laatimisprosessi toimii, suunnitelma asiakkaan kanssa tehdään alkuhaastattelun pohjalta, joka tehdään aina TE-toimiston kanssa yhteistyössä
- Käytettävissä myös terveydenhoitajan ja KELA:n työkykyneuvojan palvelut ja asiantuntijuus
- Palvelutarpeenarvio hyvä lähtökohta/mahdollisuus Työstartissa, mahdollisuus tunnistaa kuntouttavan työtoiminnan tarve ja sopiva palvelupaikka
- Aktivointisuunnitelmapyynnöt TE-toimiston suuntaan toimii ja sujuu hyvin
- Työntekijän toimesta tehty työtoimijan ja työtoimintapaikkojen ”matchaus” koettu hyvänä toimintatapana; asiakkaille löydetään hänen profiiliaan ja tavoitteitaan parhaiten vastaava paikka

- Mikä toimii?

Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaan suunnitelma

- **Suunnitelman laatimisen joustavuus** (asiakas, kunta ja TE-palvelut):
 - joustava aikataulu
 - kuntouttavaan työtoimintaan sijoittuminen
 - kasvokkain tapahtuva suunnitelman laatiminen
- **Asiakkaan motivointi, tavoitteellisuus ja jatkosuunnitelma:**
 - tavoitteellinen jatkosuunnitelman avulla asiakkaan motivointi kuntouttavaan työtoimintaan
- **Suunnitelmien konkreettisuus:**
 - laaditaan dialogisesti yhdessä asiakkaan kanssa asiakaslähtöisesti

- Mikä toimii?

Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaan suunnitelma

Suunnitelman laatimisen käytäntöjen yhtenäistäminen:

- suunnitelman sisältö (URA ja Efficca)
- sovittava yhdenmukaiset suunnitelmat
- prosessien selkiyttäminen (pta, SHL, Kuty, delegointisäännöt)
- laaditaanko kuntouttavan työtoiminnan asiakkaalle SHL:n mukainen palvelutarpeenarvio aktivointisuunnitelman lisäksi (vapaaehtoisuus / velvoittavuus)

Sopivien kuntouttavan työtoiminnan paikkojen löytäminen:

- työtehtävien ja työtoimintapaikkojen monipuolistaminen (älakohtaiset työtoimintapaikat)
- kuntouttavan työtoiminnan ryhmät lähellä sosiaalista kuntoutusta

Suunnitelmien sisältö ja tiedon kulku yhteistyökumppaneille, asiakkaan verkostolle tukemaan asiakkaan suunnitelman toteutumista: esim. Kela (toimeentulotuki, kuntoutuspalvelut)

- Mitä kehitettävää?

Kuntouttavan työtoiminnan ohjaus ja toteutuminen

- Paikkoja on tarjolla ja asiakkaat viihtyvät niissä (motivaatio, paikkavalinta)
- Palvelupaikan ja työtoimintapaikan ohjaus toimii, on lähellä ja saatavilla
- Poluttuminen kuntouttavasta paikasta toiseen (esim. ryhmästä yksilöpaikkaan)
- Yhteistyötapaamiset toteutuvat tarvittaessa

- Mikä toimii?

Kuntouttavan työtoiminnan ohjaus ja toteutuminen

- Työtoimintapaikan ja palvelupaikan yhteistyö, esim. sähköiset yhteistyövälineet
- Yhteistyön kehittäminen päihde- ja mielenterveyspalveluiden kanssa
- Työtoiminnan aikana käytettävien lomakkeiden käytön yhtenäistäminen
- Paikkojen löytäminen reuna-alueilla

- Mitä kehitettävää?

Kuntouttavan työtoiminnan arviointi ja jatkosuunnitelma

- **Palautelomake, joka jää työtoimintapaikalle:** tavoitteet ja niiden toteutuminen, työelämävalmiudet ja kokemukset työtoimintapaikasta ja mitä olisi toivottu kehitettävän (käytössä kierrätyskeskuksessa). Yleensä tämä palaute käydään suullisesti väliarvioinnin ja loppuarvioinnin yhteydessä.
- **Jatkuva asiakkaan palautteen huomioiminen,** palaute tilanteesta suoraan, jatkuva dialogi ei ainoastaan väliarvioinnin ja loppuarvioinnin yhteydessä
- **Alkukartoitus Ja tavoitteiden asettaminen,** näiden katsominen väliarvioinnin yhteydessä, tavoitteisiin palaaminen jakson aikana
- Toimivaa ja tärkeää, että **alkukartoitus ja keskustelu tehdään huolella,** jotta ohjaututaan oikeaan työtoimintapaikkaan
- **Asiakkaan kuunteleminen,** tässä on menty eteen päin, asiakas voi asettaa omia tavoitteitaan ja olla osallinen
- **Tarjotaan tukea** kuntouttavan työtoiminnan aikana palvelupaikan ohjaajan taholta työtoimintapaikalle
- Aktivointisuunnitelmaan pyritään pureskelemaan **tavoitteet pienemmiksi ja konkreettisemmiksi,** päätöksen tavoitteet yleisellä tasolla

- Mikä toimii?

Kuntouttavan työtoiminnan arviointi ja jatkosuunnitelma

- **Kuty tavoitteet ovat usein liian suuria ja ympäripyöreitä**, tavoitteet tulisi konkretisoida riittävän pieniksi, esim. elämänhallinta on liian iso käsite, mitä juuri asiakkaalla on tässä tavoitteena (GAS menetelmä apuna tässä?)
- **Jatkopoluttamisessa osalla toimijoista epäselvää mitä tulee tapahtumaan kun kuntouttavan työtoiminnan jakso päättyy**. Olisi sovittava heti yhdessä uusi aika ja lähdettävä miettimään jatkoa, ei lähetetä kotiin odottamaan seuraavaa aikaa (sekä asiakkaalle että työtoimintapaikalle)
- **Eroja ohjaajien työtapojen ja työtoimintapaikka tapojen välillä**, miten taataan tasainen laatu tai yhtenäinen toimintatapa kun kokemustausta toimijoilla erilainen
- **Asiakasta ohjataan tiettyihin työtoimintapaikkoihin** asiakkaan tarpeen mukaan (ammattitaito)
 - Miten tuetaan työtoimintapaikkoja ammattitaidon kehittämisessä pitkäjänteisesti
 - lisäksi hyven tai typan ohjaajan tulee tuntea työtoimintapaikat hyvin, jotta osaa ohjata asiakkaan oikeaan paikkaan
 - Työtoimintapaikat tarvitsevat eritasoisesti tukea palvelupaikan ohjaajalta kuntouttavan työtoiminnan jakson toteuttamisessa
- **Osalle tehdään kuntouttavan työtoiminnan todistus, mutta pyynnöstä**. Vaihtelevat käytännöt siinä miten tietoa kuntouttavan työtoiminnan sujumisesta, siellä opituista työtehtävistä tai saadusta osaamisesta jää asiakkaan tietoon ja saadaan näkyväksi (vrt. opinnollistaminen). Voisi hyödyntää opinnollistamisen todistusta
- Kaikilla asiakkailla tulisi olla todistus kuntouttavasta työtoiminnasta -> valmis, aukikirjoitettu pohja tähän.

- **Mitä kehitettävää?**

Kuntouttavan työtoiminnan arviointi ja jatkosuunnitelma

- Miten keskeytymisten kohdalla tuodaan esiin keskeytymisen syy tai mitä on tarpeen kirjata, tärkeää saada myös työtoimintapaikoille keskeytymisten syyt.
- Talouspuoli tärkeä motivaattori kuntouttavalle työtoiminnalle, yhteistyö tässä KELAn kanssa
- Yhteisiasiakkuus -ajattelu, yhteinen tavoite KELAn kanssa, yhteinen asiakassuunnittelu, yhteiset tavoitteet -> vaikuttavuus toiminnalle
- Palaute asiakkaalta myös palvelupaikan ohjaajalle

Ryhmän aiheen ulkopuolelta kehittämisisideana:

- Saisiko tekoälyä kutypaikkojen listauksista etsimiseen tai voiko listausta ja paikkoja jollain tavoin ryhmitellä. Tämä helpottaisi tunnistamaan minkä tasoisesta ryhmästä on kyse tai minkä alan paikasta (mahdollistaako työtila tällaista, oukatypan mahdollisuudet, tekoälyn mahdollisuudet?).

- **Mitä kehitettävää?**